8

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI, CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
____
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
A.A.Elmurodov
2024 yil “ 29 ” 08

INSTITUTSIONAL IQTISODIYOT
FANI BO‘YICHA

SILLABUSI

(Sirtqi ta’lim 2-bosqich talabalari uchun)

Bilim sohasi:	300000	-	Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta’lim sohasi:	310000	-	Ijtimoiy va xulq atvorga mansub fanlar
Mutaxassislik:	60310100	-	Iqtisodiyot (qishloq xo‘jaligida)

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot fakulteti
60310100 – Iqtisodiyot (qishloq xo'jaligida)
ta'lim yo'nalishi

Fan nomi:	**Institutsional iqtisodiyot**
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	INIB1306
Yil:	2024-2025
Semestr:	4
Ta'lim shakli:	Sirtqi ta'lim
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	12
Amaliy mashg'ulotlar	16
Laboratoriya mashg'ulotlari	–
Seminar	–
Mustaqil ta'lim	152
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	bozor iqtisodiyoti munosabatlarining institutsional iqtisodiyotini jadal rivojlanishi barobarida iqtisodiy tadqiqotlar ko'lami yanada kengaydi va chuqurlashdi. Bu bilan hozirgi zamon iqtisodiy ta'limotlarining yirik yo'nalishlari shakllanishi ro'y berdi. Institutsionalizm bugungi kunda iqtisodiyot fanining eng tez rivojlanib borayotgan yo'nalishlaridan biri hisoblanib, iqtisodiy samaradorligini baholash bo'yicha nazariy va amaliy bilimlar berishdan iborat

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Iqtisodiy nazariya
2.	Iqtisodiy siyosatga kirish
3.	Iqtisodiy ta'limotlar tarixi

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Institutsional iqtisodiyotning namoyon bo'lish shakllari va funksiyalari haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;

Fan o‘qituvchisi haqida ma’lumot

Muallif:	Kudratov R.T. – “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi katta o‘qituvchisi, i.f.n.
E-mail:	r.t.kudratov@gmail.com
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi
Taqrizchilar:	1.Xakimov S.I.–Samarqand viloyat qishloq xo‘jalik boshqarmasi boshlig‘i *(Kadrlar buyurtmachisi)* 2.Salomov I.–SamDVMChBU, “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi dotsenti, i.f.n.

Mazkur Sillabus universitet o‘quv-uslubiy Kengashning 2024 yil 29.08 1 sonli yig‘ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasining 2024 yil 26.08 1 sonli yig‘ilishi bayoni bilan ma’qullangan.

O‘quv-uslubiy boshqarma boshlig‘i R. Ro‘ziqulov

Fakultet dekani A.Alikulov

Kafedra mudiri U.Eshmuradov

Tuzuvchi R.Kudratov

TN2	Institutsional nazariyalarning paydo bo‘lishi va rivojlanishi haqida bilimga ega bo‘lishlari kerak;
TN3	Institutlar va ularning jamiyat rivojlanishidagi roli, reja instituti va bozor instituti to‘g‘risida bilimga ega bo‘lishlari kerak;
TN4	reja instituti va bozor instituti tahlil qilishning iqtisodiy-matematik modellarini tatbiq etish usullari va axborot manbalari to‘g‘risida tasavvurga ega bo‘lishi kerak;
	Ko‘nikmalar jihatidan:
TN5	Institutsional iqtisodiyotning rivojlanish xususiyatlari hamda mulkchilik huquqlari nazariyasini biladi;
TN6	Optimal shartnoma nazariyasi ijtimoiy tanlov nazariyasi, konstitutsiyaviy iqtisodiyot, axborot xarajatlari hisobga olishni biladi;
TN7	Axborot nazariyasi, transaksiya xarajatlari nazariyasi, yangi iqtisodiy tarix, o‘yinlar nazariyasi, to‘liqsiz ratsionallik nazariyasi va amaliyot integratsiyasini ta’minlashni biladi.
TN8	Shaxslar o‘rtasidagi qator bitimlarda kafillik, mulkchilik huquqlarini tafsirlash va himoya qilish, kafil roli bilan chegaralanmagan holda iqtisodiy va ijtimoiy o‘zaro munosabatlarini biladi;

	Fan mazmuni
	Mashg‘ulotlar shakli: ma’ruza (M)
M1	Institutsional nazariyalarning paydo bo‘lishi va rivojlanishi
M2	Institutlar va ularning jamiyat rivojlanishidagi roli
M3	Mulkchilik shakllari rivojlanishining evolyutsiyasi
M4	Shartnomalar nazariyasi
M5	Davlat institutsional tashkilot sifatida. Davlatlar tipologiyasi
M6	Uy xo‘jaligi va uning xillari
	Mashg‘ulotlar shakli: amaliy mashg‘ulotlar (A)
A1	Institutsional nazariyalarning paydo bo‘lishi va rivojlanishi
A2	Institutlar va ularning jamiyat rivojlanishidagi roli
A3	Reja instituti va bozor instituti.
A4	Mulkchilik shakllari rivojlanishining evolyutsiyasi
A5	Firmalar tipologiyasi va ularni rivojlantirish traektoriyasi
A6	Shartnomalar nazariyasi
A7	Davlat xususiyatini baholash usul va mezonlari. Korrupsiya muammosi.
A8	Uy xo‘jaligi faoliyati va ularning rivojlanishining nazariy asoslari

№	**Mustaqil ta’lim mavzulari**	**soatlar**
1	Institutsional nazariyalarning paydo bo‘lishi va rivojlanishi	6
2	Institutlar va ularning jamiyat rivojlanishidagi roli	6

3	O'yinlar nazariyasi va o'zaro hamkorliklarni modellashtirish	8
4	Reja instituti va bozor instituti	8
5	Mulkchilik shakllari rivojlanishining evolyutsiyasi	8
6	Xufyona iqtisodiyot	8
7	Shartnomalar nazariyasi	8
8	Transaksiya va transaksiya xarajatlari	8
9	Davlat institutsional tashkilot sifatida	8
10	Davlatlar tipologiyasi	8
11	Uy xo'jaligi va uning xillari	8
12	Mulk huquqlari nazariyasi	8
13	Firma nazariyasi	8
14	Firmalar tipologiyasi	8
15	Firmalar tipologiyasini rivojlantirish traektoriyasi shakllanishi	8
16	Rivojlanishning institutsional nazariyasi va tashkiliy innovasiyalar subyektlari	8
17	Institutlarning vaqtga ko'ra o'zgarishi	8
18	Institutlarni import qilish	8
19	Mulk huquqlari nazariyasi	6
20	Jahondagi xufiyona iqtisodiyot	6

Asosiy adabiyotlar

1.	Berkinov B.B. "Institutsional iqtisodiyot". Darslik (4-nashr). -Toshkent: "Innovatsion riovlanish nashriyot-matbaa uyi", 2021.
2.	Aliev Y.E. Innovatsion iqtisodiyot. O'quv qo'llanma. - Toshkent: "Iqtisodiyot", 2019.
	Qo'shimcha adabiyotlar
1	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. –Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 yil
2	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori
3	Berkinov B.B., Umarov I.Y., Sunnatov M.N., Institutsional iqtisodiyot. Amaliy mashg'ulotlar uchun o'quv qo'llanma. – T.: "Fan va texnologiya", 2014.
4	Berkinov B.B. Ahmedov U.K. Uy xo'jaliklarini rivojlantirish va oila daromadlarini oshirish istiqbollari. Monografiya. – T.: "Fan va texnologiya" 2013.
5	Dayglass North. Institutions, institutional change and economic performange. First published 1990. Reprinted, 2019. Cembridge University Press.
6	Агбекян Р.А., Баядурян Г.А. Институциональния экономика: бизнес и занятость. Учебное пособие – М.: Магистр, 2018.

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meъyoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

d) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bolsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

e) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yol qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.